

Memur ve Müstahdemlere Verilecek Fevkalâde Zam hakkındaki Kanunun 9 ncu ve bu kanuna ek 4849 sayılı Kanunun 1 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Münakalât ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/741)

T. C.

Başvekâlet

16 . I . 1954

Muamêlât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2703, 6/123

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

4178 sayılı Kanunun 9 ncu ve 4849 sayılı Kanunun 1 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında Ulaştırma Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 25 . XII . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyhalarının ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Memur ve müstahdemlere verilecek fevkalâde zam hakkındaki 4178 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinde (3656 ve 3665 sayılı Kanun hükümlerine tâbi olup maaş ve ücretleri Umumi Muvazeneden ödenen memurlarla subay ve askerî memurlardan ve 3779 sayılı Kanuna dâhil aile sahibi gedikliilerin ailesi yanlarında olanlardan, 1 500 ve daha yukarı râkımlı yerlerde daimî memuriyetle bulunanlara her yılın İlkteşrin ayından başlamak ve Mart nihayetine kadar devam etmek üzere aşağıdaki esaslara göre yakacak zammı verilir.

a) 1 - 6 derecede olanlara her ay 30 lira,

b) 7 - 15 nci derecede bulunanlara her ay 15 lira, teshini Devletçe yapılan yerlerde ikamet edenlere bu zamlar verilmez.

Bu zam yukardaki nispetler dâhilinde mülhak ve hususi bütçeli idarelerle, 3659 sayılı Kanun hükmüne tâbi müesseseler memurlarına da verilebilir) denilmekte olduğundan maddedeki mülhak bütçeli idarelerin memurlarına da bu zammın verilebileceği hakkındaki hükümden faydalanılarak şimdiye kadar 1 500 ve daha yukarı râkımlı yerlerde daimî olarak vazife gören TCDD memurlarına da yakacak zammı, 4849 sayılı Kanunun (1) nci maddesine ve Ulaştırma Vekâletinden alınan müsaadeye müteniden peşin olarak toptan ödenmekte idi.

İdare 6186 sayılı Kuruluş Kanunu ile mülhak bütçeli vasfını kaybetmiş olduğu gibi, 3659 sayılı Kanuna tâbi müessese de olmadığı cihetle bugünkü durumu ile yukarda yazılı madde hükmüne giremediğinden 1 500 ve daha yukarı râkımlı yerlerde çalışan memurlarına yakacak zammı verilmesi mümkün olamayacağı anlaşıldığından TCDD İdaresinde daimî olarak çalışan memurlara yakacak zammının verilmesini teminen işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Kanun lâyihasının 1 nci maddesi yakacak zammı verilmesini ikinci maddesi bu zammın toptan itasını sağlamaktadır. Yukarda arz olunan sebeplerle 6186 sayılı Kanun meriyete girdiği 29 . VII . 1953 tarihinden sonra idare memurları bu haktan mahrum kaldıklarından bu seneye ait istihkakın verilmesini teminen kanunun meriyetinin 6186 sayılı Kanunla birlikte yürümesini teminen 3 ncü madde kaleme alınmıştır.

Münakalât Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Münakalât Encümeni

Esas No. 1/741

Karar No. 6

30 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

4178 sayılı Kanununun 9 ncu ve 4849 sayılı Kanununun birinci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası Ulaştırma Vekâleti ve TCDD mümessilleri hazır bulunduğu halde komisyonumuzda görüşüldü.

TCDD İdaresi İktisadi Devlet Teşekkülü haline ifrağ eden 6186 sayılı Kanun bu idareyi mülhak bütçeli müesseseler grupundan çıkarmış fakat memurlarını 3659 sayılı Kanun içine de almadığından yüksek râkımlı yerlerde vazife görenleri bu yakacak zammından mahrum bırakmıştır.

Bu lâyiha sadece eskiden beri bu zamdan istifade eden TCDD memurlarının bu yardımını almakta devam etmelerini sağlayacaktır.

Bu hususu ittifakla kabul eden komisyonumuz 4178 sayılı Kanununun 9 ncu maddesinin esası üzerinde de durmuş ve bilhassa yüksek dereceli memurlarla küçük dereceli memurların alacakları yardımın eşitsizliğini gayritabii bulmuştur.

Filhakika kanununun 9 ncu maddesi 1-6 nci dereceden memurlara altı ay için ayda 30 lira, 7 - 15 nci dereceden olanlara ise 15 lira yakacak zammı vermektedir.

Halbuki az gelimli memurların gerek temin ettikleri gıdaî kalori bakımından, gerek giyim

eşyasının tedariki yönünden yüksek maaş alanlara kıyasen daha az imkâna sahip oluşları ve belki de aile nüfusları adedi itibariyle daha kesir bir durumda bulunuşları lehte mütalâa edilecek sebepler olarak görülmüş ve memurun içtimai durumu ile en ufak bir alâkası olmayan böyle bir mevzuda mâruz nispetin gayriâdilâne olduğu neticesine varılmıştır. Bu sebeplerle sınıf tefrik edilmeksizin bu yardıma muhtaç olan bütün memur ve müstahdemlere seyyanen 30 lira verilmesinin hak ve nasfet kaidelerine ve adalet esaslarına daha uygun olacağını, mütalâa eden komisyonumuz 9 ncu maddeyi bu şekilde tadil etmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve-rilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ulaştırma Komis-

yonu Reisi	Sözcü	Kâtip
Samsun	Urfa	Sivas
N. Berkman	N. Açısal	İ. Duygun
Balıkesir	Bilecik	Bitlis
M. İştin	K. M. Kurkut	N. Barut
Bitlis	Çankırı	Elâziğ
S. İnan	K. Arar	A. Demirtaş
Maraş		Tekirdağ
R. Öksüz		H. Bingül

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/741
Karar No. 148

4 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

4178 sayılı Kanununun 9 neu ve 4849 sayılı Kanununun 1 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında Münakalât Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 16 . I . 1954 tarihli ve 6/123 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Münakalât Encümeni raporiyle birlikte encümenimize havale buyurulmuş olmakla tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihamın sevkını mucip sebepler gerek Hükümet gerekçesinde ve gerek lâyihamı bidayeten tetkik eden Münakalât Encümeni mazbatasında etrafiyle arz ve izah edilmiş olup encümenimizce de muvafık mütalâa edilen kanun lâyihası Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha, tercihan ve müstacelen görüşülmesi

temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Bu rapor sözcüsü
Rize	İstanbul	Ordu
<i>İ. Akçal</i>	<i>H. Hüsmen</i>	<i>R. Aksoy</i>
Ankara	Bolu	Gaziantep
<i>M. Ete</i>	<i>M. Güçbilmez</i>	<i>E. Cenani</i>
	İmzada bulunamadı	
İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>S. Oran</i>	<i>F. Sayımer</i>	<i>B. Bilgin</i>
	İmzada bulunamadı	
Kastamonu	Kırklareli	Kırşehir
<i>H. Türe</i>	<i>Ş. Bakay</i>	<i>R. Özdeş</i>
Konya	Muğla	Sıird
<i>M. A. Ülgen</i>	<i>N. Özsan</i>	<i>M. D. Süalp</i>
	Trabzon	
	<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4178 sayılı Kanunun 9 ncu ve 4849 sayılı Kanunun 1 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 4178 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Bu zam yukardaki nispetler dâhilinde, mülhak ve hususi bütçeli idarelerle 3659 ve 2847 sayılı Kanun ve ekleri hükümlerine tâbi müesseseler memurlarına da verilebilir.

MADDE 2. — 4849 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin II nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Mülhak ve hususi bütçeli idarelerle 3659 sayılı Kanuna bağlı kurumlar ve 2847 sayılı kanun ve ekleri hükümlerine tâbi TCDD memurları için bu yetkiyi ilgili vekiller kullanabilir.

MADDE 3. — Bu kanun 29 . VII . 1953 tarihinden itibaren meriyete girer.

MÜNAKALÂT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

4178 sayılı Kanunun 9 ncu ve 4849 sayılı Kanunun Birinci Maddelerinin Değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 4178 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 9. — 3656 ve 3661 sayılı Kanun hükümlerine tâbi olup maaş ve ücretleri Umumi Muvazeneden ödenen memurlarla subay ve askerî memurlardan ve 3779 sayılı Kanuna dâhil aile sahibi gediklilerin ailesi yanlarında olanlardan, 1500 ve daha yukarı râkımlı yerlerde daimî memuriyetle bulunanlara her yılın Ekim ayından başlamak ve Mart nihayetine kadar devam etmek üzere 1 - 15 derecelerde olanlara her ay 30 lira yakacak zammı verilir.

Teshini devletçe yapılan yerlerde ikamet edenlere bu zam verilmez.

Bu zam, mülhak ve hususi bütçeli idarelerle 2847 ve 3659 sayılı kanunlar ve ekleri hükümlerine tâbi müesseseler memurlarına da verilebilir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

4178 sayılı Kanunun 9 ncu ve 4849 sayılı Kanunun 1 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

Devlet Vekili

C. Yardımcı

Adalet Vekili

O. S. Çiçekdağ

Millî Savunma Vekili

K. Yılmaz

İçişleri Vekili

E. Menderes

Dışişleri Vekili

F. Köprülü

Maliye Vekili

H. Polatkan

Millî Eğitim Vekili

R. S. Burçak

Bayındırlık Vekili

K. Zentimoğlu

Ekonomi ve Ticaret Vekili

Fethi Çelikbaş

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekili

Dr. E. H. Üstündağ

Gümrük ve Tekel Vekili

E. Kalafat

Tarım Vekili

N. Ökmen

Ulaştırma Vekili

Y. Üresin

Çalışma Vekili

H. Erkmen

İşletmeler Vekili

S. Yırcalı

Mü. E.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

